

جابر بن حیان : بنیانگذار علم شیمی

جابر بن حیان را بنیانگذار علم شیمی (علم کیمیا) گفته می شود. این دانشمند بزرگ که نامش "ابو موسیٰ جابر بن حیان" بود. پسر عطاری بود که حیان نام داشت. جابر در ۷۲۰ یا ۷۲۲ میلادی در طوس (خراسان) چشم در جهان کشود. می گویند که در ۷۷۴ از حیث طبیعی و ماهر علم شیمی در کوفه شهرت می داشت.

گفته می شود که امام جعفر صادق یک مرتبه جابر بن حیان را دید و از شوق علم که وی داشت چندان متأثر شد که در شاگردی خود آورد.

معلومات جابر بن حیان بسیار وسعت می داشت. او ماهر زبان یونانی هم بود. بنا برین خیلی از کتاب های که در زبان یونانی بود به زبان عربی برگردانید. او در آن زمان در علم شیمی چندان پژوهش و بررسی کرد که امروز ممکن نیست. اصلاً او دانشمند بزرگ علم شیمی بود. بنزدش با علم تجربه هم بسیار لازم است. در آلات شیمی مهم ترین بررسی جابر "قرع انبیق" است که برای عرق کشیدن و آماده کردن جوهر اشیاء به کار برده می شد و دیگر تیزاب شوره است که از "قرع انبیق" ساخت. از بررسی وی دریافت سه تیزاب معدنی است که از فسفر، هیراکسپس و سولفور آماده می شد.

در "زمان جابر بن حیان" علم شیمی بسیار محدود بود. ولی از تجربیات علمی خود اشیاء گوناگون ایجاد کرد. جابر از زنگ آهن یک دوات ساخت که در تاریکی شب خوانده می شد. او یک نوعی کاغذ هم ایجاد کرد که در آتش نمی سوخت.

می گویند که جابر بیست و دو کتاب را جمع به علم شیمی نوشته بود که حالا یافت نمی شود. ولی برخی از تاریخ نویسنده کتاب های وی را چهار صد شمرده اند. جابر در سن ۸۱۷ میلادی از جهان گذشت.

فرهنگ (Glossary) :

founder	بانی	بنیان گذار
chemistry	علم کیمیا	علم شیمی

wide	وسیع	وسعت
research	تحقیق	پژوهش
pondering	غور و خوض	بررسی
name of instrument	قرع انبیق	قرع انبیق
phosphorus	فسفور	فسفر
sulphur	گندک	سولفور
different	مختلف	گوناگون

پُرسش / Exercise

- (۱) چرا جابر بن حیان را بنیانگذار علم شیمی میگویند؟
- (۲) چرا امام جعفر صادق جابر را شاگرد خود می نماید؟
- (۳) جابر بن حیان چه کار بزرگی کرد؟
- (۴) جابر بن حیان چه دریافت مهمی کرده بود؟

